

ویژه روز جهانی مسجد

تولید معاونت فرهنگی و اجتماعی مرکز رسیدگی به امور مساجد

نماز جماعت پر شور ارجح مستحبات است

امروزه متأسفانه جذب مردم، به ویژه جوانان به مسجد بسیار کم شده است. در این زمینه قطعاً ائمه جماعات و مراکز مرتبط باید به آسیب‌شناسی و آفت‌یابی بپردازند؛ باید به علل زمینه ساز کم شدن اقبال مردم به مساجد پرداخته شود و موانع رفع شود و علل زمینه ساز حضور مردم مهیا شود.

یکی از اموری که باید به آن دقت شود، توجه به روانشناسی اجتماعی و قواعد رفتاری مردم و اقشار مختلف در زمانها و مکانهای مختلف است؛ مثلاً اگر مسجد در مکانی است که محل رفت و آمد عابران و یا وجود مغازه و بازار است، در اینجا باید دقت شود که اگر مناسک مفصلی برگزار می‌شود یا امام جماعت، صحبتی انجام می‌دهد باید حتماً پس از اتمام دو نماز باشد تا عابران یا مغازه دارانی که عجله دارند بتوانند نماز جماعت را به جا بیاورند و به ادامه برنامه خود برسند. دیده می‌شود که در چنین مساجدی، پس از اذان رادیو، اذان زنده نیز با حوصله گفته می‌شود و در بین دو نماز دعای مفصل و نماز غفیله نیز خوانده می‌شود و در همین حال، بسیاری از مردم به طور فردی مشغول نماز هستند. در چنین مکانهایی بهتر است همزمان با رسیدن وقت شرعی، یک اذان زنده با سرعت مناسب گفته شود و نماز شروع شود. بین دو نماز نیز بهتر است به حداقل مناسک بسنده شود تا نمازگزاران رهگذر یا مغازه داران رغبت بیشتری به نماز جماعت پیدا کنند. همچنین بهتر است سرعت نماز آنقدر آهسته نباشد که موجب کم شدن نمازگزاران شود.

قطعاً تعداد بیشتر نمازگزاران، از انجام بیشتر مستحبات ارجح است؛ زیرا جماعت، عامل و نشانه شکوه و عظمت است و عظمت و علو اسلام همه جا باید به معرض نمایش دربیاید؛ «الاسلامُ یعلو و لا یعلی علیه»^۱ اسلام بالاست و هیچ چیز بالاتر از آن نیست. این روایت شریف، فقط ناظر بر یک امر تکوینی نیست، بلکه یک دستور تشریحی نیز هست؛ به عبارت دیگر به مسلمانان دستور می‌دهد که باید علو و جایگاه برتر اسلام را حفظ کنند. یکی از نشانه‌های برتری و علو اسلام، شکوه جمعیت آن است. هر امری که موجب نمایش شکوه و عظمت اسلام شود باید پیگیری شود.

^۱ من لا یحضره الفقیه، ج ۴، ص ۳۳۴

نماز جماعت به دو دلیل، عامل نمایش شکوه اسلام است: ۱- اظهار عبودیت در مقابل خالق هستی و اتصال به مبدأ عزت و قدرت؛ ۲- مانور جمعیت. پس هر عاملی که موجب شود جمعیت حاضر در نماز جماعت، بیشتر شود باید مورد پیگیری قرار گیرد. یکی از این عوامل، طولانی شدن مسائل جنبی و فرعی است.

اگر به روانشناسی اجتماعی مردمان عصر مدرن نیز بنگریم می‌بینیم که متأسفانه نوعی شتاب‌زدگی در کارهای آنها وجود دارد که در مسائل فرهنگی این باید لحاظ شود. ممکن است کسی بگوید باید مردم را طوری تربیت کرد که شتاب‌زده عمل نکنند و حرص دنیا نزنند و آرامش داشته باشند. این حرف، درست است، اما جا انداختن این امور، امری بلند مدت است و نمی‌توان در نماز جماعت، آن را درست کرد. درست کردن این مسائل، منوط به امور مختلف تربیتی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی است و مربوط به نماز جماعت نیست. نماز جماعت، فلسفه و آثار خاص خود را دارد که یکی از تأکیدات آن بر کثرت هر چه بیشتر جمعیت است که باید بر روی آن تمرکز کرد.

پایان پیام/